

Mini SAIL - Historie

Doc - N 1 - 05

Een Memorabel schrijven van de Organisatie Commissie

Mini SAIL '85 in aanloop naar SAIL '85 Amsterdam.

Links hiernaast was toen nog het logo van de UMBC

(Utrechtse Model Boot Club) geplaatst

Heel veel Mini Sailors weet niet van dit schrijven

Daarom graag aandacht voor dit document.

Aan onderstaande tekst is niets weggelaten of toegevoegd

MiniSAIL '85 Amsterdam **SCHAALZEILEN! Waarheen?**

Het afgelopen jaar is in de Nederlandse modelbouwers verschillende malen aandacht besteed aan het schaalzeilen; d.w.z. het zeilen met afstandbestuurde schaalmodellen van zeilschepen. Dat was vooral het gevolg van de publiciteit voor Mini Sail '85, een evenement voor zeilende schaalmodellen, georganiseerd ter gelegenheid van Sail '85,

1 – 6 augustus in Amsterdam. Mini Sail '85 zal, voor zover wij weten, het eerste nationale en internationale evenement worden, speciaal georganiseerd voor deze nieuwe en snel in populariteit toenemende tak van de modelbouw. Een wereldprimeur dus!

Het is echter niet speciaal over Mini Sail '85 dat we het hier willen hebben. De organisatiecommissie van Mini Sail '85 vindt dit een goed moment om uiteen te zetten vanuit welke ideeën Mini Sail '85 is opgezet; wat wij ons voorstellen van de toekomst van het schaalzeilen en wat de plaats van een evenement als Mini Sail daarin zou kunnen zijn.

Het schaalzeilen bevindt zich op dit moment in de fase waarin helikopter enthousiasten zich een aantal jaren geleden bevonden, en de bouwers van werkende modellen van duikboten nu. Dat wil zeggen, er is een verspreide groep van geïsoleerde enthousiastelingen die zich ermee bezighouden.

Er bestaan geen speciaal voor deze tak georganiseerde bijeenkomsten. Vaste contacten tussen hobbyisten zijn er nog niet.

Men komt elkaar "per ongeluk" tegen op modelbouwevenementen e.d. Wat het buitenland betreft lijkt dezelfde situatie te bestaan.

Ook hier geen vaste evenementen voor deze tak van de modelbouw maar nu en dan wel artikelen over modelbouwers waaruit blijkt dat er toch prachtige, zeilende schaalmodellen moet bestaan.

Aan de andere kant blijkt uit de belangstelling van de modelbouwers op tentoonstellingen en evenementen, en ook uit de reacties op Mini Sail '85, dat een groeiende groep modelbouwers overweegt eens een poging te wagen. Uit reacties op Mini Sail '85 kunnen we afleiden dat toch zeker 100 modelbouwers willen werken aan een zeilend schaalmodel of er al een afhebben. Belangstelling is er dus. Schaalzeilen is een nieuwe tak van de modelbouw waarin nog enorm veel uit te proberen en te leren valt.

De vraag die aan de organisatie van Mini Sail '85 ten grondslag lag was: hoe krijgen we deze groep nu bij elkaar?

Sail Amsterdam '85, een gebeurtenis die vele honderdduizenden liefhebbers van zeilschepen op de been zal brengen, leek ons een goede gelegenheid. Wat wij op korte termijn hopen te bereiken met Mini Sail '85 is dat er een draagvlak ontstaat waarop het schaalzeilen zich verder kan ontwikkelen.

Op langere termijn zou het mooi zijn als we een situatie krijgen waarin één – of een paar maal per jaar een bijeenkomst plaatsvindt speciaal voor de schaalzeilers op een geschikte plaats (goede zeilomstandigheden).

Dat zou een informele zaak moeten worden zonder competitie-element, waar zeilen, gezelligheid en informatie uitwisseling op de voorgrond staan, (zoiets als de modelbouwdagen in Leek b.v.).

Eens in de zoveel jaar zou er een (internationaal) evenement moeten plaatsvinden waarbij een zo hoog mogelijke kwaliteit van inzendingen wordt nagestreefd. Sail Amsterdam (en daarmee Mini Sail) zou als geregeld terugkerend evenement daarvoor geschikt zijn.

Naar onze mening zou dus op deze Mini Sail evenementen kwaliteit best een rol mogen spelen en daarmee ook een gezonde hoeveelheid competitie. Wij denken dat het voor de ontwikkeling voor het schaalzeilen goed is als er nu en dan gelegenheden zijn waarop bouwers van zeilende schaalmodellen kunnen tonen wat ze waard zijn; waarvoor het de moeite loont speciaal een model te bouwen.

Zo wordt de kans het grootst dat ook buitenlandse modelbouwers het de moeite waard zullen vinden om voor een evenement naar Nederland te komen. Het zou voor Nederland een evenement moeten worden, vergelijkbaar met de Model Engineer Exhibition in Londen, waar de crème de la crème van de Engelse modelbouwers ieder jaar zijn kunnen vertoond. Een medaille, gewonnen op deze tentoonstelling geldt als een hoogtepunt in een modelbouwersloopbaan.

Daarmee komen we echter aan de moeilijke vraag; wat is kwaliteit bij zeilende schaalmodellen? Hoe beoordeel je dat?

Zeilende schaalmodellen voldoen aan twee eigenschappen:

1. Het zijn schaalmodellen van bestaande en historische schepen of scheepstypen
2. Het zijn werkende (functionele modellen), wat in dit geval wil zeggen, ze kunnen echt zeilen.

Kwaliteit in een zeilend schaalmodel wil dan ook twee dingen zeggen: het is als model een getrouwe verkleinde weergave van het origineel  n de zeileigenschappen van het model komen zo ver mogelijk overeen met die van het origineel. Hier komen we al gelijk in de problemen.

Beide zaken zijn namelijk. min of meer strijdig met elkaar. Dat is vooral een gevolg van de zgn. schaaleffecten die in de modelbouw spelen.

Een werkelijk op schaal gebouwd zeilschip zal zonder aanpassingen niet of nauwelijks kunnen zeilen. Ook in de vliegtuig modelbouw speelt een dergelijk probleem. Vele schaalmodellen van vliegtuigen vliegen niet of zeer onbetrouwbaar als geen aangepaste vleugelprofielen worden toegepast.

Het is hier niet de plaats om de hele theorie van de schaaleffecten uiteen te zetten. Belangrijk is slechts de constatering dat schaalmodellen van zeilschepen zonder aanpassingen slecht, of in het geheel niet, zullen zeilen. De noodzakelijke aanpassingen kunnen een inbreuk betekenen op de schaalgetrouwheid van het model. Daarnaast veroorzaken dezelfde schaaleffecten nog een ander probleem. Zeilende schaalmodellen moeten zelfs met aanpassingen vrij groot zijn willen ze redelijk zeilen. Waterlijnlengthe's van 80 cm of meer zijn toch wel wenselijk. Met de masten en boegspriet erop worden het dan vaak grote modellen.

Daarom moeten nood gedwongen voor transport, de masten vaak demontabel gemaakt worden. Ook dat kan uiteraard vaak invloed hebben op de schaalgetrouwheid. Om van schaalmodellen van zeilschepen goed zeilende modellen te maken, staan vele wegen open:

1. Men kan het zeilplan veranderen (dat zal in de praktijk neerkomen op verkleinen).
2. Men kan de rompvorm veranderen (onderwaterschip vergroten, dieper maken, vaste hulpskiel toepassen).
3. Men kan demontabele hulpconstructies toepassen (hulpskiel, hulproer).
4. Voor de besturing zullen de niet te vermijden aanpassingen neerkomen op vereenvoudiging van het lopend tuig de schoten en demontabele dekhuisen of –luiken, om bij de installatie te kunnen komen.
5. Er zijn aanpassingen nodig om de masten snel en handig demontabel te maken.

Het lijkt ons nu dat het voor de toekomst van het schaalzeilen belangrijk is dat de eerste twee wegen vermeden worden.

Beide betekenen een grote ingreep in het schaalmodel die, ook later, niet of nauwelijks ongedaan gemaakt kan worden.

De waarde als schaalmodel wordt aanmerkelijk minder.

Modelbouwers lijken wel eens te weinig te beseffen dat een goed schaalmodel ook een voorwerp van cultuur-historische waarde is.

Door het bouwen van een schaalmodel wordt een stukje zeilvaartgeschiedenis vastgelegd.

Als men weg 1 of 2 bewandelt komt de beoordeling (en daarmee de waarde) als schaalmodel volledig op losse schroeven te staan.

Wat te doen met een model dat boven de waterlijn schaal is maar eronder gebaseerd op de romp van b.v. een M-klusser?

Het model zal ongetwijfeld redelijk zeilen maar als (statisch) schaalmodel op het droge stelt het niets meer voor.

De praktijk wijst uit dat het niet nodig is om dergelijke ingrijpende concessies te doen om toch een goed zeilend model te krijgen.

Als men een schaalmodel kan bouwen van een zeilschip heeft men ook voldoende in huis om een hulpkiel demontabel te maken.

Bovendien zijn de schaalzeilers, voor zover wij ze kennen, altijd bereid om met raad en daad bij te staan.

Met behulp van demontabele hulpconstructies als hulpkiel en hulproer kan men (vrijwel) alle scheepstypen goed zeilende modellen maken die ook op het droge een goed figuur slaan als schaalmodel. Wat betreft de punten 4 en 5 zou men ernaar moeten streven de concessies zo klein mogelijk te laten zijn. De uitdaging bij het bouwen van zeilende schaalmodellen komt zo te liggen op twee terreinen:

Hoe bouw ik een zo perfect mogelijk schaalmodel dat in staat is de elementen te trotseren en tegelijkertijd,

Hoe los ik stabiliteit -, besturing - en transportproblemen zo slim mogelijk op, zo dat er zo weinig mogelijk concessies gedaan worden aan de schaalgetrouwheid terwijl de zeileigenschappen zo goed mogelijk worden?

Vanuit deze gedachtegang zou het goed zijn als eenieder die overweegt een zeilend schaalmodel te gaan bouwen, ernaar streeft hulpkiel en hulproer demontabel te houden en in het algemeen de noodzakelijke concessies zo klein en onopvallend mogelijk te laten zijn.

Dat brengt ons tenslotte op een voor Mini Sail '85 belangrijk punt. Het is met bovenstaande ideeën in het hoofd dat de organisatoren in 1982 met de organisatie van Mini Sail'85 zijn begonnen.

We gingen er toen nog vanuit dat er voor deelnemers nog voldoende tijd zou zijn om speciaal voor Mini – Sail'85 een model te bouwen.

Het reglement voor Mini Sail is dan ook vanuit die gedachte opgesteld. Dat heeft als gevolg gehad dat b.v. een demontabele hulpkiel en hulproer (indien aangepast) als voorwaarde zijn gesteld en ook dat de romp niet gewijzigd mag worden.

Helaas kost het opgang brengen van de organisatie van een evenement, zeker als dit iets totaal nieuws is, altijd meer tijd dan men denkt.

Eerst midden '84 was het zo ver dat we met een gerust geweten het evenement konden aankondigen. Er zullen dan ook weinig modelbouwers zijn die tijd genoeg gehad hebben om speciaal voor Mini Sail een model te bouwen.

Bovendien, en minstens even belangrijk; Mini Sail'85 is het eerste evenement voor deze tak van de modelbouw waarin we zoveel mogelijk alle bouwers van zeilende schaalmodellen bij elkaar willen brengen in een ongedwongen atmosfeer.

Als de reglementen zouden verhinderen dat mensen met zeilende schaalmodellen niet aan Mini Sail'85 zouden deelnemen, zijn we op de verkeerde weg. Ook wij zouden er niet over peinzen de zaag te zetten in een mooi schaalmodel omdat we toevallig een vaste hulpkiel hebben toegepast.

Ten aanzien van de bepalingen over de beoordeling van de zeileigenschappen zijn we om dezelfde redenen ook wat voorbarig geweest.

De verwachting is dat er een grote variëteit qua soorten schepen, schaalgroottes en modellen zal deelnemen. Dat maakt het houden van 'zeilwedstrijden' voorlopig tot een illusie.

Dat neemt niet weg dat het in de toekomst, als verschillende modellen van hetzelfde scheepstype op ongeveer dezelfde schaal op het water verschijnen, dergelijke 'wedstrijden' tot de 'mogelijkheden' behoren.

Wat b.v. te denken van Mini Skûtsje sylen of de America's Cup 1930 schaal 1 op 20?

Om bovenstaande redenen heeft de organisatie commissie van Mini Sail'85 besloten dat het reglement voor Mini Sail'85 zal worden aangepast in die zin dat deelname mogelijk is voor alle schaalmodellen van zeilschepen, ook al is het onderwaterschip of het zeilplan niet helemaal correct.

De beoordeling van het zeilen zal gericht worden op het beoordeling van de zeileigenschappen van het model in relatie tot de eigenschappen van het origineel.

Alle modelbouwers die gereageerd hebben op de aankondiging van Mini Sail'85 zullen van deze wijzigingen bericht ontvangen.

Organisatie Commissie

Mini Sail "85

Joop Clobus